

Velja v Ljubljani in

po pošti:

celo leto . . . K 360—
pol leta . . . „ 180—
četrt leta . . . „ 90—
za mesec . . . „ 30—

Za inozemstvo:

celo leto . . . K 480—
pol leta . . . „ 240—
četrt leta . . . „ 120—
za mesec . . . „ 40—

JUGOSLAVIJA

Za Ameriko:

celoletno . . . 8 dolar.
polletno . . . 4 dolarje
četrtletno . . . 2 dolarja

Novi naročniki naj pošiljajo
naročnino po nakaznici.

Oglas se zaračunava po
oslobljenem prostoru in sicer
1 mm visok ter 55 mm
širok prostor za enkrat 2 K
za večkrat popust.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/I.
Telefon št. 360. — Upravništvo je na Marijinem trgu
št. 8. Telefon št. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 160 K.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži na odgo-
vor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo. —
Rokopisi se ne vračajo.

Razprava o ustavi.

Beograd, 3. junija. Današnje sejo ustavotvorne skupščine je otvoril predsednik dr. Ribar ob 10. dopoldne. Na dnevnem redu razprave je bil 4. oddelek ustave. K debati o tem oddelku se ni javil noben govornik ter je bil 4. oddelek sprejet soglasno. V debati o 5. oddelku ustave so govorili poslanci Vučić, dr. Kostić, dr. Sečurov in Magovčević. Posl. Kosta Novaković je v svojem govoru naglašal, da se ne strinja s 5. oddelkom ustave in da bo glasoval proti. — Minister za konstitucijo dr. Marko Trifković je zatem predlagal, naj se člena 50. in 56. vrneta ustavi.

nemu odseku ter je obenem pobijal trditve posl. Novakovića. — Nadalje ni govornik dr. Momčilo Ivanič je grajal, ker se je na prehitri način odpravilo vprašanje o dvodomnem sistemu. Povdarjal je, da se temu vprašanju ni posvetilo dovolj pozornosti. Govoril je obširno o tem, da se ima bivanje kralja izven državnih mej omejit. Z ozirom na to je navedel ravno sedanje potovanje regenta, ki je po njegovem mišljenju zelo neprimerno, ker se država nahaja v notranji krizi. — Seja se je zaključila ob 13. in je bila prihodnja napovedana za jutri ob 9.

Kriza v Pašičevem kabinetu. Bosanci zapustili klub radikalcev.

Beograd, 3. junija. (Izv.) Ker sta muslimanska ministra dr. Spahio in dr. Karamahmedović svoji ostavki preklapala, smatra se trenutno ministrska kriza rešenim. Vendar pa se še Pašičev kabinet napreduje nahaja v krizi, ker ministra Uzunović in dr. Velizar Janković vstrajata pri svojih ostavkah.

Beograd, 3. junija. Na včerajšnji seji radikalnega kluba so bosanski

radikalci z dr. Srskičem na čelu izjavili, da izstopajo iz radikalnega kluba, ker ni hotel zadovoljiti njihovim željam.

Beograd, 3. junija. Dr. Korošec je izjavil včeraj članom muslimanskega kluba, da stoji Jugoslovanski klub čvrsto na svojem avtonomističnem stališču in da so neresnične vesti o pogajanjih njegove stranke z Nikolo Pašičem.

Interpelacija posl. Brandnerja glede županskih volitev v Kočevju.

Beograd, 3. junija. (Izv.) Poslanec Anton Brandner je vložil danes na ministra notranjih zadev vprašanje, kaj misli ukreniti glede nepravilnega zavlacovanja županskih volitev v Kočevju. Za ošč. volitve v Kočevju se je vložila pravočasno edino-le lista NSS, na kateri so pa tudi zastopniki ostalih narodnih strank. Skupna lista Nemcev, v kolikor imajo volilno pravico, komunistov in soc. demokratov je bila vložena prepozno in jo je okr. glavarstvo zavrnilo. Nasprotniki so na to

vložili priziv na dež. vlado, ki še do danes ni rešen, akoravno ni utemeljen. Istotako ni dež. vlada rešila prošnje narodnih strank, ki zahtevajo, da deželna vlada že vendar enkrat omogoči volitev župana v Kočevju in zavrne rekurz. Poslanec Ant. Brandner zahteva v svojem vprašanju na ministra notranjih zadev, da se pristransko postopanje dež. vlade ukine in čimprej omogoči izvolitvini obč. odbornikom izvrševanje mandatov.

Dunaj ne prepreči glasovanja na Štajerskem.

Vladna kriza. Korošci proti plebiscitu.

Dunaj, 3. junija. (Izv.) V vladnih krogih je popolnoma izginilo upanje, da bi se preprečilo za 3. julija t. l. določeno glasovanje za priključitev na Štajerskem. Kakor se poroča iz Gradca, se stranke deželnega zbora nikakor nečje ukončit volji antante, niti želji zvezne vlade. Ako se zabrani uradno glasovanje, se bo glasovalo privatno. Situacija na Štajerskem je popolnoma zmedena in kritična, ker sta tako deželna kot zvezna vlada brez vsakega upliva na početje strank, ki se za nobeno prepoved ne brigajo. Pod takimi pogoji je tudi izključeno pred 3. julijem sestaviti delovno vlado, ter bo vsaka pred tem časom sestavljena vlada imela le prehodni značaj.

Naša meja na Koroškem — Drava?

Praga, 3. junija. (Izv.) »Pravo lido« je zvedelo iz diplomatskih krogov, da so storjeni odločilni koraki za zagotovitev Drave kot meje med Avstrijo in Jugoslavijo.

Dunaj, 3. junija. (Izv.) Današnja »Reichspost« prinaša vest o velikem gibanju našega vojaštva na avstrijsko-jugoslovanski meji. Obmejne posadke se kopičijo od Maribora do

Dunaj, 3. junija. (Izv.) Pogajanja za razvozlanje kabinete krize se nadaljujejo. V krščansko-socialnem klubu, kjer so zbrani vsi deželni glavarji, njih namestniki in drugi vodilni strankarji, vrše se neprestano dogovori, ni pa pričakovati kakega pozitivnega rezultata. V torek se vrši velik krščansko-socialni shod, kateri pa gotovo tudi ne bo zboljšal po demisijski kabineta povzročene krize.

Dunaj, 3. junija. Kakor poroča »Reichspost« iz Celovca, nameravajo ondi vse stranke in vse občine izdati proglas na Štajerce, naj opuste glasovanje, ki je določeno za 3. julij. Apelirati nameravajo na solidarnost avstrijskih alpskih Nemcev.

Pliherka, katere naj v etapah udarilo na Koroško. Dovažanje jugoslovanskih čet se opaža na celi črti. Tudi bande in dobrovoljske čete so v pripravi. Domače slovensko prebivalstvo tiči v orožju ter bo podpiralo jugoslovensko akcijo. (Op. ur. Nemci vidijo strahove. Prav je, da se malo boje.)

Načrt za razdelitev Gor. Šlezije. Nemški napadi se nadaljujejo. Izgredi ustašev.

Varšava, 3. jun. Gornješlezjska delegacija je veleposlaniški konferenci predložila načrt za razdelitev Gornje Šlezije. Meja naj bi po tem načrtu potekala od Bogumina vzdolž Odre, preko Zapadne Poliske in de-le okrožji Ratibor in Kozle. Na levem bregu bi obsegala nekaj občin, ki so se izjavile za Polisko. Odtod bi sledila črta meji okraja Strelce

do kraja Chiotin Kniege in prerezala okrožje Oleszno do mesteca Groszowcehe (?). Potem bi zavila vzhodno do kraja Wolffowskije in nato proti severu do sedanje poljske meje.

Varšava, 3. junija. Nemški napadi v Gornji Šleziji se nadaljujejo, toda brezuspešno.

Opole, 2. junija. Položaj v Gornji Šleziji se od včeraj ni bistveno izpremenil. V Olesznu so se vršili izgredi ustašev. Nemški pooblaščenec v Opolu je posetil medzvezniški komišjo, kjer je ponovno interveniral glede poslanca Hartmana, ki sa ga odpeljal. Medzvezniška komišja mu je odgovorila, da je uvedla preiskavo in da ga bo nemudoma obvestila, čim prej prelo-čilo.

JUGOSLOV.-ITALIJSKA KONFERENCA

Beograd, 3. junija. (Izv.) Danes popoldne je bila seja jugoslovanske in italijanske gospodarske delegacije. Razpravljalo se je o ribarstvu. Do sporazuma ni prišlo. Glede obmejnega prometa se je dosegel v toliko sporazum, da je v okolišju 10 km prost promet. Obmejno prebivalstvo sme tudi uporabljati planine v obmejni državi.

BAROŠ NE DOBI JUGOSLAVIJA.

Rim, 3. junija. (Izv.) Grof Siorza je napram neki deputaciji demantiral vest o priključitvi luke Baroš k Jugoslaviji. Pogajanja se vrše v smeri, da se osnuje mešan upravni svet luke za dobo od 99 let, čegar vodstvo bi imeli po dva Italijana, dva Rečana in dva Jugoslavana; Italija pa bi prevzela v svojo upravo železnice, katere vodiljo v zaledle.

POGAJANJA MED ČESKOSLOVASKO IN MADŽARSKO.

Praga, 3. junija. (Izv.) Danes so prispeli sem zastopniki Madžarske, da se posvetujejo o pravno-političnih in finančnih vprašanjih med obema državama. Napravili sta se dve komišiji. Predsednik pravno-politične komišije je prof. Kořta, finančne pa sekijski šef Wlastas. Razpravljalo se bo o šolstvu za manjšine. O fondih in ustanovah. Trgovsko - politična pogajanja se bodo vršila prihodnji teden v Budapešti ter se dožene tudi trgovska pogodba med obema državama.

MADŽARI PROTI ODCEPITVI ZAPADNE MADŽARSKE.

Budimpešta, 3. jun. Zapadno-madžarska liga je včeraj priredila protestno zborovanje proti odcepitvi Zapadne Madžarske. Zborovanja se je udeležilo mnogo občinstva. Po izvajanjih nekaterih govornikov je bila soglasno sprejeta resolucija, ki veli, da vsak prebivalec na okrnjeni Madžarski pričakuje od svoje vlade, da se Zapadni Madžarski ne bo odrekla niti popolnoma niti deloma.

POSKUŠEN ATENTAT NA ROMUNSKO KRALJEVSKO DVOJICO.

Budimpešta, 3. junija. (Izv.) »Neues Pester Journal« poroča, da je 27. maja bil nameravan na postaji Gyula - Fehervary na progi Maros-St. Imre atentat na romunsko kraljevsko dvojico. Vred zamude dvornega vlaka našla se je 3 kg težka, z ekrazitno napolnjena bomba, katero so še pravočasno odstranili.

RATIFIKACIJA TURŠKE MIROVNE POGODBE.

London, 3. jun. V odgovoru na vprašanje je Lloyd George izjavil v spodnji zbornici, da sedanjih dogodki trenutno ovirajo ratifikacijo turške mirovne pogodbe. Zavlačevanje vzpostavitve mirovnega stanja pomenja oškodovanje angleških trgovskih in finančnih interesov. Ako bi to stanje trajalo še dalje, potem bo treba na kak drug način proglasiti vojno stanje s Turčijo za končano.

VELIKE VREMENSKE NEZGODE.

Dunaj, 3. junija. Radi vremenskih nezgod so železnice in ceste v Traisnu in v geolsenski dolini porušene. Več hiš so zasuli gorski plazovi. Pri tem je našlo smrt več ljudi. Katastrofa je zadela v prvi vrsti okrožji Lilienfeld in Scheibba, kakor tudi mariazelsko okrožje. V zadnjem okrožju je bilo več vsadov in gorskih plazov. Perschlingški potok je odplaval vse mostove in deloma razdeljal ceste. Pri tej priliki je utonilo več otrok. Mariazelska železnica je deloma prekinjena. Promet ne bo vzpostavljen pred 3—4 tedni.

PORTUGALSKI PARLAMENT RAZPUŠČEN.

Lizbona, 3. junija. Parlament je razpuščen. Volitve so določene za 20. junij.

Ustava.

Cirkus gre veselo.

Muslimani so baje — kdo ve, če je ta hip to še res — zopet sedli na konja in vrtljak je zopet kompletan.

Ustava se dela. Faktorji, ki prihajajo pri tem v poštev so zbrani z vseh koncev in krajev. Odločilni boj za ustavo se bje namreč. Ne med jugoslovanskim narodom in kruto bodočnostjo, ampak med srbskimi radikali in srbskim demokrati. K tema dvema sklopcema, ki si sekata v kljun, se pritakajo po potrebi in lastni koristi vsi mogoči elementi, ki »državotvorno« trobijo v rog ene ali druge omenjenih dveh strank.

Vlada, ki nosi vsaj to ime, si išče pomočnikov v vseh mogočih taborih osvobodjenih krajev. Splošne svobode in vseh taborov namreč ta vlada ne pozna. Osvobodjen in svobodni ter državotvorni je tisti, ki z njo momentano hodi enako pot, če tudi proti boljsemu notranjemu prepričanju. Jugoslovanski problem se da namreč, po mnenju te vlade, rešiti na en način, in ta je: pariraj nam, ki smo na vlad.

Saj bi bilo prav to, ko bi ta vlada res ravnala in mislila tako, kakor smo ravnali in mislili mi, ko smo se borili za Jugoslovansko.

Toda, baš nam je n. pr. pred očmi izrazit državotvoren list, ki poroča med resnim svojimi vestmi novico, da se je osnovala organizacija, ki naj propagira jugoslovansko idejo — v Srbiji. Do sedaj smo

bili navedeni »protijugoslovanskim« elementom od te strani samo mi nekdanji »avstro-ogri«. Naenkrat nam ti veliki borec centralizma povedo, da jugoslovanska prav-zaprav ni, v sami Srbiji, njihovem absolutnem paladiju, naj ga propagira gospod Božo Marković.

No, mi nasprotno vemo, da Jugoslovansko je! In da to Jugoslovansko živi ravno v tistih krajih, in med tistimi ljudmi, ki so stremeli in delali celo vojno, kakor tudi pred njo, za veliki naš ideal — pošteno, vsem enako pravično mater Jugoslavijo.

Za fraze s katerimi državotvorno časopisje lovi, kar bi se ujeti dalo, se ne bomo putili. Naša pot je jasno začrtana. Mi vemo, da so ljudje, ki se bore za stolce in za lastne osebe, le od dne do dne. Rezultati, ki jih hočemo mi, bodo prišli mogoče hip pozneje. Toda, kadar bodo prišli, o sedanjih stolicah niti spomina ne bo!

Ustave, o kateri se piše na tej ali oni strani samo takrat, kadar se rabi ljudi, ki jih je treba podkupovati z milijoni, nam ni treba soditi. Solena je bila že takrat, ko so prišli državotvorni elementi na misel, da bi se dala izvesti z denarjem.

Danes apelirajo torej na vladne stranke, glede našega narodnega in družabnega najvažnejšega vprašanja na najnižje človeške instinkte.

Mi hodimo in bomo hodili drugo pot!

Razkritja o pokolju Armencev.

Proces proti morilecu Talaat paše. 1 milijon Armencev zapadlo smrti.

Berlin, 2. junija. Pri deželnem sodišču se je danes ob velikem navalu občinstva pričela obravnava proti morilecu bivšega turškega velikega vezirja Talaat paša, 24 letnemu armenskemu državljanu Tellirjanu. Obtoženec je izpovedal, da so se vršili pokolji, pri katerih so postali žrtve tudi njegovi starejši bratje in sestre. Njegovemu mlajšemu bratu so s sekuro preklali lobanjo, on sam pa se je po udarcu na glavo nezavesten zgrudil na tla. Ta pokolj je povzročil Talaat paša. Obtoženec opisuje svoje dejanje in izjavi, da ni kriv. Dva tedna, preden je izvršil svoj čin, se mu je vedno zopet zbuvala vizija pokolja v spominu. Videl je svojega umorjenega brata in posiljene sestre pred sabo in naposled, ko mu je njegova mati očitala ravnodušnost, je sklenil, umoriti Talaat paša.

Berlin, 3. jun. V procesu proti morilecu velikega vezirja Talaat paše so bili profesor dr. Lepsius, general Liman v. Sanders in angleški škof včeraj zaslišani kot izvedenci. Po njihovih izjavah je bilo v Turčiji 1.850.000 Armencev. Vlada je ukazala, naj se Armenci deportirajo na severni rob Mezopotamije. Od teh izgnanih Armencev je komaj 10%

prišlo na svoje mesto; ostali, moški, ženske in otroci, so medpotoma umrli vsled lakote, bolezni ali pa nasilja. Armence so na vse mogoče načine sistematično ubijali. Kadar so bila vsled novega prihoda teh revežev koncentracijska taborišča prenapolnjena, so te ljudi odvedli v puščavo in jih kratkoma zaklali. Popolnoma javno so merodaini krogi priznavali svojo namero, da hočejo iztrebiti ves narod. Le na brutalnejši način je bilo mogoče en milijon ljudi uničiti v tako kratkem času. To naglašata tudi poročila nemškega poslanika v Carigradu. Pri pogromih zoper Armence ni šlo za spontano gibanje, ampak za upravne metode, ker so se mladoturki bali, da bi armensko vprašanje utegnili dovesti do razdelitve Turčije. Talaat paša se je kot najvplivnejša oseba mladoturškega odbora odločno zavzel za izvedbo teh ukrepov vlade.

Berlin, 3. junija. V procesu glede umora Talaat paše so porotniki izrekli oprostilno obsodbo, kakor je bil obtoženec oproščen.

Konec rudarske stavke na Angleškem?

Neposredna pogajanja z lastniki premogovnikov.

London, 3. jun. »Evening Standard« doznava, da se bodo stavkarji rudarji in lastniki premogovnikov začeli neposredno pogajati, ne da bi pri tem zaprosili vlado za posredovanje. Tajnik rudarjev se je v zelo spravljivih besedah obrnil do lastnikov premogovnikov in predlagal novo konferenco zastopnikov

obeh strank. Lastniki in rudarji so včeraj določili svoje zahteve oziroma svoje koncesije. Za danes se pričakuje odločilna seja.

London, 2. junija. Poslanska zbornica je odobrila z 184 glasovi proti 55 glasovom podaljšanje odred, ki se tičejo premogovne stavke.

BELI GARDISTI V VLADIVOSTOKU.

Moskva, 3. jun. S pomočjo japonskih bajonctov so revolucionarni beli gardisti zasedli mestu Vladivostok in Nikol'sk Ussurijsk.

NOVA ZVEZA NARODOV.

London, 3. jun. »Times« javljajo iz Washingtona: Okolnost, da je ameriški veleposlanik v Londonu Harwey začel sondirati teren glede razorožitve, se v Washingtonu smatra kot prvi korak politike predsednika Hardinga za ustanovitev nove zveze narodov.

VSI NA DELO ZA »JUGOSLOVENSKO MATICO«!

BORZNA IN TRŽNA POROČILA.

3. junija.

Dunaj: Valute: dolarji 603—607, marke 947—953, lire 3175—3195, dinarji ti-sočaki 1783—1803, poljske marke 56.90—58.90, švic. franki 106.25—106.75, češkoslov. krone 875.25—881.25.

Praga: Valute: marke 106.62, švic. franki 1203.50, lire 358, franc. franki 569.50, funti 266.37, dolarji 67.25, dinarji 199.50, avstrijske krone 10.90, poljske marke 605.

Curth: Devize: Berlin 8.90, Newyork 572.50, London 22.24, Pariz 47.45, Milan 29.90, Praga 8.30, Budimpešta 2.32 in pol, Zagreb 4.25, Varšava 0.55, Dunaj 1.30.

Razbitost.

Praga, 1. junija 1921.

V binkoštnih praznikih vršeče se zborovanje takozvane soc. dem. leveice je rodilo kakor je pazen opazovalec mogel že predvidevati, zopet eno socijalistično stranko: takozvano sredino, ki ne soglašajo z vstopom soc. dem. leveice v III. internacionalo, s soc. dem. desnico pa tudi ne gre, ker je za radikalnejšo taktiko.

Sedaj imamo tri marksistične stranke in trajalo bo najbrže še dolgo, predno pride v socijalističnem taboru do razjasnitve in konsolidacije. Trajalo bo še dolgo, predno se izkaže, v čigavem taboru je večina češkega delavstva. Dokler takšna konsolidacija ne nastopi, toliko časa bi bilo čisto odveč poskušati parlamentarno krizo reševati s tem, da bi se razpisale nove volitve, ker te bi pri današnjih razbitih razmerah v delavskem taboru pripeliale le še do večje zmedenosti. Tudi vzgojno bi pri današnjih razmerah nove volitve zelo slabo vplivale, ker bi demagogija prišla do takih dimenzij, v kakršnih še ni bila. Ravno to spoznanje zelo blagodejno vpliva na soc. dem. desnico, ki je ravno zato izrekla svojo pripravljenost, kakor sem vam že poročal, da vstopi na določenem programu z drugimi narodnimi strankami v vlado.

Razbitost v delavskem taboru rodi novo spoznanje, namreč to, da je treba najti drugih potov in sredstev za doseg blagostanja delavstva, kakor pa je spolitiziranje množic. V strokovnih organizacijah združeno delavstvo pomišlja namreč čimdalje bolj na to, da bi začelo kot tako jemati vaje usode delavskega razreda v roke, ne da bi se s tem hotela ustanovljati zopet kaka nova stranka, temveč hoče se zastopstvu strokovnih organizacij pripomoči do politične moči, kar z veseljem konstatirajo dotični krogi, ki so svojčas delali na to, da bi postal senat zbornica strokovnih, gospodarskih in kulturnih zastopstev. Na ta način upajo, da pride do preureditve senata in tako do večje moralne moči senata, kakor je na njegova moč danes.

Pravkar smo pričali deistvu, da vlada med strokovnimi organizacijami brez ozira na politično pripadnost res velika vzajemnost. Kakor vam utegne biti znano, imamo tu štrajk kovinarjev, ki je eden največjih, kar jih je bilo dosedaj na Češkem. 30.000 kovinarjev je danes v boju za svoje mezne pravice, kateri boj so jim vsilili delodajalci na ta način, da so hoteli znižati mezdno za delo do 10% in omejiti številno tedenskih delavskih ur. Pri današnjih draginjah zahteva štrajk ogromnih denarnih žrtv, in glei: Kovinarjem so prispelo na pomoč organizacije železničarjev, rudarjev, legijonarjev in druge važne strokovne organizacije, med njimi tudi nekatere uradniške organizacije. Vse te organizacije pošiljajo velike denarne prispevke kovinarjem, da vzdrže v boju za pravično stvar.

Taki dogodki jačijo težnjo, katero sem omenil zgoraj: težnjo, da bi se delavstvo začelo raje strokovno uveljavljati, ker le tem potom se pride do tako potrebne enotnosti.

—y.

Bolgarski odnošaji k Jugoslaviji.

»Obzor« se peča v včerašnjem uvodniku s problemom približanja bolgarske države k naši. Članek začneja s prihodom bolgarskega ministra zunanjih zadev Dimitrova v Beograd. Bolgarski časopisi polagajo na ta prihod njihovega ministra veliko važnost, ker ima Dimitrov od svoje vlade nalog, da predloži Pašiču program prijateljske politike med obema državama.

Da je ta prihod predstavnika bolgarske vlade v Beograd izvanredne politične važnosti, o tem ni dvoma. Njegove posledice še niso vidne; gotovo pa je, da stopa naš odnošaji proti Bolgarski, v novo fazo.

Odgovor Pašiča ni prodrl v javnost; pač pišejo nekateri listi naše vlade, oziroma naših vladnih strank, da je zavzel Pašič napram bolgarski ponudbi spravi prijazno stališče, vendar da je predpogoj kakke prijateljske vezi, brezpogojna izvršitev mirovnih dogovorov. Že sama činjenica, da je Pašič sprejel bolgarskega ministra k razgovoru, ni slab omen bodočih odnošajev med nami, in Bolgarsko.

Vlada Stambulijska je že v večjih debatah poskušala, da pride do skorajšnjega zblizanja med Beogradom in Sofijo. In da se v tem ni še dosedaj dosegel sporazum, je gotovo krivo naše nepolitično postopanje.

Bolgarska je na poti k sklepu, da izvede lojalno vse zahteve mirovne pogodbe, kar je pokazala že z začetnim delom. Najboljši dokaz temu je komunikacija beogradskega presbitorja od 20. maja, s katerim se demontiralo vse vesti o neki akciji, ki jo je baje podzvela naša vlada proti Bolgarski, radi neizpolnitve mirovnih dogovorov. Res je, da pride na mejl semtertja do malih prask med našim in bolgarskim vojaštvom, vendar niso ti odločilnega značaja za splošno smer politike med nami in Bolgarsko.

Kakor že rečeno, odgovor Pašiča bolgarskemu ministru ni ravno negativen in nam daje dovolj upanja na naše ugodnejše odnosele napram »bratski« Bolgarski. Sicer pa politika sentimentalnosti, v našem slučaju politika mržnje in revanže, gotovo ne bi privedla do dobrih rezultatov! Res, težko je odpuščati bratu, ki nam je storil, zavpelan od sovražnikov, krvavo krivico, vendar ni to odpuščanje izključeno.

In čimprej pride do medsebojne sprave, tem bolje bo za obe stranki. Naš internacionalni položaj ni tako ugoden, da bi nam bil odnošaji s sosedom in še s sosedom »slovanse krvi« egalen. Vsak državnik realne politike mora uvideti neizogibno nujnost zblizanja z Bolgarsko. Saj že celo Francija popušča v svoji politiki sankcij napram Nemčiji, pa naj ostanemo mi z Bolgarsko v večnem neprijatelstvu?

Priznamo, da leži odgovornost za bodoče razmerje med Bolgarijo in Jugoslavijo, v prvi vrsti v Sofiji. Zato želimo, da pokaže Bolgarija resno voljo v izpolnitvi obveznosti napram Jugoslaviji, od katerega je odvisen prijateljski objem obeh držav.

Sovjetska Rusija na razpotju.

V zadnjem času se je dokaj veliko pisalo o spremembah v notranji in zunanji politiki sovjetske Rusije. Iz vsega tega se je mogla posneti le nejasna slika resničnega položaja Rusije. Eno je gotovo! V sovjetski Rusiji predstavljata že doli časa Ljennin in Trockij dva nasprotujoča si pola. Dokler je trajala državljanska vojna, ko je Ljenninova in Trockijeva še itak slaba oblast, odvisela od vzajemnosti obeh, se njuni nazori niso križali. Ko pa je zavladal na mejah Rusije mir in ko je prišel čas, da pokaže država svojo produktivno moč, ki odgovarja normalnemu, nevojnomu gospodarskemu življenju, so nastala med obema državnikoma globoka nesoglasja. Medtem ko se vrača Ljennin nazaj k realni politiki in skuša neznosno razmere zboljšati s kompromisi, odvrta Trockij, vodja ortodoksnih komunistov, vsako politiko kompromisov in vidi udeležitev ideologije sovjetske Rusije le v nasilni izvedbi njenih principov.

Najsrečnejši izid boja med Ljenninom in Trockijem bi bil poraz obeh, ker Rusija ne bo doživela svojega vstajenja po zmagi tega ali onega utopista.

»Vossische Zeitung« prinaša članek, ki podaja jasen vpogled v žalostno gospodarsko stanje onemogle Rusije. Krasin se je na svojem potovanju na Angleško, ustavil v Berlinu, kjer je imel z zastopnikom komunističnega glasila zanimiv razgovor. Med drugim priznava, da tiči cela Rusija v silnih gospodarskih težkočah.

Naturalni davek, ki se je vpeljal mesto polne polne odvzeme poljskih produktov, ni dosegel po Krasinovem mnenju, pravega cilja. Prosta izmenjava industrijskih produktov z živili, ni še dosegla bistvenih rezultatov. Izvedba poenostavitve plačilnega sistema, je zadel na resen odpor gotovih vrst delavstva.

Angleško - ruska trgovska pogodba ni imela dosedaj še pravega učinka, ker je stavka angleškega premogovnega delavstva ovirala zadostno preskrbo Rusije z angleškimi industrijskimi produkti.

Na koncu svojega razgovora omeni, da zavisi rešitev Rusije iz tega neugodnega položaja samo od bistvene reforme dosedanjega režima. Da od bistvene reforme! Rusija mora iz državnega okvira v katerega so jo potisnili razni prenapetosti pred tremi leti! In dasi so zadnji Ljenninovi poskusi jasnega znaka državnega pokreta, vendar so ta njegova prizadevanja, sprizniti se z realno politiko, premalo resna, da bi spravila zrušeno državno zgradbo vsaj deloma po konci.

Prepričani smo, da se ne bo problem, pravičnega državnega reda rešil na podlagi socialne politike in socialne etike pri zeleni mizi, temveč le s politiko, ki jo delstvo praktičnega življenja ne negira!

Prehrana in podeljevanje podpor invalidom v Črni gori. V soboto je imel minister za socialno politiko posvetovanje s poslanci iz Črne gore radi podeljevanja podpor invalidom in radi prehrane Črne gore.

Gospodarstvo.

ZA RAZVOJ DALMATINSKE INDUSTRIJE.

Pred kratkim se je vršil v Omišu (Dalmacija) ustanovni občni zbor industrijskega podjetja »Industrijalne zajednice d. d.«. Novo industrijsko podjetje je osnovano v svoji pretežni večini z združenim kapitalom Dalmacije, in sicer s sodelovanjem Zadrugnega saveza v Splitu. Zadrugne banke v Splitu, Hrvatske pučke štedionice v Omišu in ostalih dalmatinskih zadrug.

Zborovanje je otvoril občinski načelnik Omiša, veleposestnik in industrijalec Milan Marušić, ki si je kot pobudnik in osnovelec »Industrijalne zajednice« stekel obilo zaslug za udeležitev zasnovane ideje in pokazal s svojim smotrenim delom temeljito strokovno znanje in mnogo resnega, podjetnega duha. Izvoljen za predsednika ustanovnega občnega zbora, je g. Marušić v svojem jednatem programnem govoru orisal vrh, v katere se je ustanovila »Internacionalna zajednica«. Naglašal je, da je glavni namen novega podjetja okrepitev in razmah naših industrijskih sil. V svojem delokrogu se novo podjetje vsled tega ne bo omejevalo le na krajine potrebe Omiša in Dalmacije, marveč stremijo njeni velikopotezni cilji za tem, da postopno doseže povzdigo in udruženje zdrave domače industrije v vsej naši prostorni Jugoslaviji. Radi tega bo podjetje skušalo zbrati okrog sebe čim največ gran naše domače industrije, ki še niso moderno razvite ter si bo poskrbelo za doseg svojih ciljev sodelovanjem naših najboljših strokovnjakov na tehniškem, trgovskem in na upravnem polju. Temelina misel, na kateri je novo podjetje zasnovano je torej: udruževanje.

Po teh izvajanjih govornika, ki so bila sprejeta z živahnim odobravanjem, je prešel zbor na dnevni red. Pravila novoustanovljenega delniškega društva so bila sprejeta brez vsake izpremembe v obliki, v kakršni so bila svojčas odobrena od pokrajinske vlade v Splitu. Sprejet je bil tudi sklep, da se izbere uprava, sestojeca iz 9 članov in nadzorni odbor, obstoječ iz 6 članov.

Na predlog dr. Josipa Bervaldija, predsednika Zadrugnega saveza v Splitu, je bil za predsednika »Industrijalne zajednice d. d.« soglasno izvoljen g. Milan Marušić, za podpredsednika pa g. Ivo Antičević, ravnatelj Zadrugne banke v Splitu. Za člane uprave so bili izvoljeni: dr. Josip Bervaldi, predsednik Zadrugnega saveza v Splitu, Ante Bogdanović, veletrgovec v Trstu, Jarko Bonacić, ravnatelj na Dunaju, Peter Frančeski, lekarnar v Omišu, dr. Ivan Bulić, odvjetnik v Splitu, Joahim Kunjašić, občinski načelnik in veleposestnik v Blatu in dr. Stefan Račić, brodolastnik v Dubrovniku. V nadzorni odbor so bili izvoljeni nastopni gospodje: Rado Frančeski, trgovec v Omišu, Lujo Milič, veletrgovec v Zagrebu, Jerko Radović, posestnik v Potonju, inž. Peter Senjanović v Splitu in dr. Ante Stambuk, sodni svetnik v Splitu.

Zbor je končno sklenil, da se razpiše druga emisija delnic v znesku 15 milijonov kron, s čimer se poveča

delniška glavica na 40 milijonov K. Za popolni razvoj podjetja, v kakršnem obsegu je zasnovano začasno, se predvideva glavica 200 milijonov kron, ki se bo dosegla z nadaljnjimi emisijami delnic.

Vse kaže, da se je tudi Dalmacija pričela gospodarsko krepko gibati in da se otrsos dosedanjega mrtvila, ki ji je vezalo vsak prost polet k razvoju in s tem tudi lastnemu blagostanju.

★

+ Uvozni predpisi za blago iz Nemčije. Na nastalo vprašanje, kakšna dokazila je zahtevati od uvoznika v svrhu dokaza, da je blago v resnici kupil in plačal, predno je stopila v veljavo uredba glede našega uvoza iz Nemčije, je izdala Generalna direkcija carin sledeče pojasnilo carinarnicam: 1.) Za neposredno plačano blago se zahteva v svrhu dokaza faktura in izvleček iz knjige kupca z izjavo, da jamči za točnost izvlečka in da bo ako se ugotovi 100% vsote, katere je po izjavi tovi neresničnost izjave — plačal za kaplačana dotični tvrdki na račun enega dela ali celega iznosa naročenega blaga. 2.) Blago, ki se je plačalo z devizo, se zahteva v svrhu dokaza potrdilo ene banke, pri kateri se je kupila deviza, v katerem mora biti naznačen dan in številka dopisa, s katerim se je prodaja devize prijavila Generalnemu inspektoratu ministrstva financ. Potrdilo banke se mora predložiti v overovljenje Generalnemu inspektoratu, ki se izjavi, da-li velja potrdilo kot dokaz ali ne.

+ Podaljšanje roka za zamenjavo eno, dve in desetkronskih bankovcev. Po rešenju ministrstva za finance J. br. 6615 z dne 31. maja 1921 se podaljša rok za zamenjavo eno, dve in desetkronskih bankovcev avstro-ogrške banke do včetršji 11. junija 1921. Od tega dne naprej se ti bankovci ne bodo več prejemali v zamenjo. Če komisije ne bodo mogle do tega dne izvršiti zamenje, bodo izdale strankam za polžene bankovce začasna potrdila in jim izročile obračune naknadno. Občinstvo se opozarja na tozadevni razglas v Uradnem listu.

+ Prodaja soli. Uprava državnih monopolov je nabavila večje količine soli v debelih zrnjih, ki se bo prodajala po 170 dinarjev za 100 kilogramov, in sicer vsakemu brez razlike v neomejenih količinah. Ta vrsta soli se bo začela prodajati začetkom junija iz solnih zalog v Beogradu, Smederevu, Usjaku pri Negotinu in v Zatrežju.

+ Za kočevski okraj se je ustanovila lastna gostilničarska zadruga.

+ Razpis dobave raznega papirja, kletja, desk, vrvi, sukanca, žilnikov i. dr. Uprava državnih monopolov v Beogradu razpisuje: 1. Oftertalno licitacijo za nabavo raznega papirja na dan 7. junija t. l. ob 16. uri v pisarni uprave državnih monopolov. 2. Oftertalno licitacijo za nabavo raznega papirja, lepenke, kartona, lepa, deščice, vrvi, sukanca itd. za potrebo tobačne tovarne v Ljubljani na dan 22. junija t. l. ob 16. uri v pisarni upravnika državnih monopolov. Seznam blaga, ki ga je dobaviti, dobavne pogoje in vzorce je mogoče v gori omenjenih pisarni vpogledati. En izvod razpisa, seznam blaga in pogojev je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled. Zbornica pa nima na razpolago prepisov, ki bi jih mogla interesantom izročiti. Ponudbe, pisane v zapečatenih zavetkih, je poslati do dne licitacije gori navedeni pisarni.

Neverjetno nasilstvo.

Senzacija za Ljubljano, a obenem žalostno izpričevalo socialnega pojmovanja razmer baš tistih, ki so v prvi vrsti poklicani lajšati socialno budo posebno v stanovanjskem vprašanju, ki je še vedno eno najbolj perečih! Kaj se je zgodilo? Konečno bi se morla kdo rekel, da nič posebnega! Nasilno deložiranje družine petih članov, ki kratkoma noče izprazniti stanovanja, ker nima kam iti. Toda potek in predzgodovina te zadeve sta dovolj interesantna, da se obširneje pečamo z njo.

Včeraj zjutraj ob 7. uri je iz hiše žend. brigade nekdo petkrat ustrelil v zrak. Radovedna množica, ki se je zbrala pred poslopjem, je bila pričča prizoru nasilnega deložiranja. Deset do dvanaest žandarjev pod novellem kapitana Cvahte, je nosilo mobilje iz stanovanja bivšega žend. kapetana g. Š. na dvorišče, da tako izprazni stanovanje za kapetana Cvahto. Ker se je pri tem nasilnem aktu orožništvo samo obnašalo še nasilneje — je g. Š. stopil pred kap. Cvahte, da mu zabrani vstop v stanovanje. Nato je neki orožnik izdri bodalo in ga naperil proti njemu, nakar se je g. Š. seveda umaknil. Kapitan Cvahte je siloma udri v spalnico, kjer sta otrok

in soproga g. Š. se ležala. — G. Š. je v skrajni sili pograbil revolver in ustrelil skozi okno v zrak, da opozori na nezasišano nasilstvo. Imel je ta uspeh, da so kratko na to zadržali zopet pričeli nositi še zunaj stoječe pohištvo nazaj v predsobo in je g. Š. še ostal v stanovanju.

Zadeva se vleče že nad pol leta. Žend. kap. g. Š., ki je kot tak imel stanovanje 4 sob s pritlikinami v hiši žend. brigade last. g. Korsike na Bleiweisovi cesti, je bil v novembru l. l. premeščen k pehoti, kjer pa se je dal vsled slabega zdravja v februarju t. l. upokojiti. Ker g. Š. ni bil več žend. častnik, se mu je stanovanje na Bleiweisovi cesti odpovedalo z izrecnim pristavkom komandanta žend. brigade polk. Dragiča (prej Huber), da se mu bo nakazalo stanovanje žend. poročnika Č. ki stanuje popolnoma privatno v Slomškovi ulici. Enako zagotovilo je dal g. Š. tudi poverjenik Ribnikar in dr. stanovanjski urad. In res je dr. stan. urad z dekretom od 25. aprila naznanil g. Č., da se po nalogu g. poverjenika za soc. skrb zase njegovo stanovanje, ker je po izjavi polk. Dragiča premeščen v Radovljico in da ima g. Č. izprazniti to stanovanje tekom 8 dni. Dr. stan. urad je o ukrenjenem obvestil tudi g. Š. Preteklo pa je 8 dni. g. Č. stanovanja še vedno ni izpraznil, in tudi

v Radovljico ni šel. Stan. urad je 13. maja ponovno pisal g. Č., da se po nalogu poverjenika za soc. skrb zasega njegovo stanovanje za g. Š. ter da mora stanovanje izprazniti do 17. maja. Mnenja smo, da je bilo to postopanje vsestransko pravilno. Civilisti — g. Š. je bil tedaj že civilist — ne smejo stanovati v vojaških objektih, ravnotako pa tudi ne vojaške oobe po privatnih stanovanjih, še celo pa ne, če imajo prostor v vojašnicah. No. 17. maja se g. Č. ni izselil, seveda se ni mogel tudi g. Š. Pač pa je g. Š. dobil 19. maja od Komande žend. brigade odlok, da mora do 31. maja opoldne izprazniti stanovanje, sicer se ga bo tisti dan siloma deložiralo.

G. Š. je seveda ves obupan obhodil vse instance: stan. urad, poverjenika za soc. skrb, celo gosp. predsednika samega, poslal poveljnika žend. brigade polk. Dragiča pojasnilo in protest, v katerem navaja, da imajo v hišah na Bleiweisovi cesti oficirji in podoficirji z družinami kot stranke 12 stanovanj v podnaju, proti mesečnemu plačilu in da se uporablja 6 stanovanj za pisarne in nastanitve možta, da je vprično poverjenika za soc. skrb izjavil polk. Dragič sam, da ostane g. Š. tako dolgo v tem stanovanju, dokler se mu ne nakaže drugo in oblihlji, da ne bo nastopal s silo, da mu ni mo-

goče se izseliti, ker nakazanega mu stanovanja g. Č. le-ta neče izprazniti, kratkoma g. Š. bi se rad izselil, čim mu bo po opetovanih zagotovilih slednjič tudi dejansko nakazano drugo stanovanje. Ker zadeva ni prišla do nikake odločitve, je šel g. Š. s soprogo 2. t. m. še enkrat k poverjeniku g. Ribnikarju, da ga še ponovno prosi za definitivno ureditev te mučne situacije. Ker pa je prišel g. Š. na dan, ko njegova visokost g. poverjenik za socialno skrb ne sprejema, je g. poverjenik Ribnikar pritisnil na zvonec, ter dal prosilca petem služu kratkoma vreči ven! Ne najdemo izraza, ki bi primerno označil tako postopanje! Če se bolan človek, ki mu groze z uničenjem eksistence in družine obrne do najvišje merodajne oblasti s prošnjo za pravico in pomoč — se ga vrže ven, ni vrag, da ne bi bilo »subverzivnih elementov«. Povdarjamo le, da si jih vzajajo baš naši »državotvornici« sami in predmetna zadeva z nova potrjuje našo opetovano trditve, da se pri nas vzgaja boljševizem od zgoraj. Zakaj pa imamo urade in oblasti, če ne zato, da dele pravico in zaščito vsakemu državljanu enako!

G. kap. Cvahte, ki je hotel izvesti nasilno deložiranje — na čigav ukaz, nam ni znano — pravi, da mora priti do stanovanja, ker ima dru-

žino. Priznamo mu to pravico, a lažje je zani, ki ima svojo družino na Dolenjskem, pri očetu svoje žene, nego g. Š., ki je moral nad 3 leta voditi dvojni gospodinjstvo, ker ni mogel dobiti družinskega stanovanja. G. Š. je zdaj nakazano »stanovanje« za 5 družinskih članov: ena podstrešna sobica z enim okencem in luknja s štedilnikom, kjer je prostora za eno osebo, kateri pravijo »kuhinja«.

Poznamo g. Š. in vemo, da je bil on eden tistih redkih častnikov, ki se ni podpisoval z »Še« tudi pod najhujšim pritiskom ne. Baš g. pov. Ribnikar se bo morebiti še spominjal, kdo mu je ob demonstracijah l. 1908, dajal prav koristne rezervarne informacije. Toda ne glede na to, nam že na primitivnejši socialni čut nalaga dolžnost, posvetiti zadevi vso pažnjo, ker imamo opravičen sum, da se nekaj godi za kulislami. O razmerah pri orožništvu, dobivamo vedno večje pritožbe — tudi s tem bomo končno morali na dan. Predvsem pa opozarjamo poklicane oblasti, da pravično odločijo v predmetni zadevi, ne glede na osebo in stan, kakor je to njihova sveta dolžnost.

Prinorčajte "JUGOSLAVIJO"

Dnevne vesti.

— **Intrišnja številka** »Jugoslavija« izide s prilogo. Priobčili bomo znameniti govor br. senatorja Klobača na strankinem zboru čehoslov. soc. stranke v Pragi in zanimiv popis Konopišta in Benešova. Posamezna številka bo v razprodaji stala dve kroni.

— **Imenovanje.** Za načelnika oddelka za Slovenijo v notranjem ministrstvu je imenovan dr. Fr. Svetek.

— **Železni drobiž** zonet veljav. Ker primanjkuje drobiža, je finančni minister ukazal državnim blagajnam, naj sprejemajo tudi kovani železni drobiž po 20 vin. = 5 para. (Sedaj bo pač malo tega drobiža med občinstvom, ker so ga celo berači pometali proč ali ga izročili kovačem. Op. ured.)

— **Okrožja obrtnih nadzorništev v Sloveniji** so določena sledeče: 1. Ljubljana za okrajna glavarstva Ljubljana, Logatec, Kranj, Radovljica, Kamnik, Litija, Kočevje, Krško, Črnomelj in Novo mesto; 2. Celje za okrajna glavarstva Celje, Brežice, Slovenjgradec, Koniče in Prevalje; 3. Maribor za okrajna glavarstva Maribor, Ptui, Ljutomer in Murska Sobota.

— **Izjava.** Od g. gimn. vodje Fr. Watzelna v Kočevju smo naprošeni izjaviti, da on ni pisec članka »Kočevsko pismo« v št. 125. ter sploh ni naš stalen dopisnik za Kočevje, kar radevoljno potrjujemo. — Uredništvo.

— **Osnovanje obrtnih šol v Banatu.** V ministrstvu za trgovino se vrše pripravljalna dela za osnovanje obrtnih šol za ženske v raznih mestih Banata, tako v Vrhu, Beli cerkvi, Veliki Kikindi in Velikem Beckereku.

— **Županske volitve na deželi.** V Radcah je izvoljen za župana Fr. Martinšek (komunist), v Brusnicah Gregor Rajar (SKS), v Talcem vrhu Agnič Fr. (SKS), v Dobliči J. Vrtina (SKS), v Starem trgu pri Ložu Jos. Škrbec, v Št. Petru pri Novem mestu Fr. Bevc, v Zdenški vasi Jak. Prelesnik, v Loki pri Črnomlju Janez Zajc — vsi pristaši SLS.

— **Varuje se tajnih izseljeniških agentov!** Pretehtni terek so se pripeljala v Ljubljano 4 mlada dekleta iz Kočevskega, ki so bila namenjena v Ameriko. Imela so potne liste v redu, toda brez voznih listov. Dekleta so pripovedovala, da so vsled priporočila v kočevskem listu »Der Genossenschaft«, naj se izseljenci obračajo na Jos. Meditza v Koprivniku, temu plačale vsaka po 500, ozir, 700 K. Meditz jih je naročil v Kočevje za objubo, da jih spremi v Ljubljano, toda na kolodvoru ga ni bilo, narkar so se dekleta sama odpeljala v Ljubljano, ker so upala, da jih bo Meditz že tukaj čakal. Policijsko ravnanje je odposlalo dekleta nazaj na Kočevsko, obenem pa tudi svojega uradnika, ki je sporazumno z okrajnim glavarstvom Meditza zaprl, ki nima nikake koncesije za izseljevanje. Mož se bo moral zagovarjati pred okrožnim sodiščem. To je že drugi tak agent, ki ga je izročila policija sodišču. Javnost se svari pred tajnimi agenti, ki iščejo le svojo korist. Vsakega takega brezvestneža je prijaviti oblasti.

— **Prieki in njihovi prijatelji** se snidejo v soboto 4. t. m. zvečer na Viču pri Franceljnu. — Priekija.

— **Za stavbeni sklad** Telovadnega društva »Sokol« v Ljubljani je naklonilo Mitraženo odeljenje 40. pešpuka »Triglavskog« zbirko 140 dinarjev. Vsem darovalcem naše narodne vojske izreka najpriščnejšo zahvalo društveni odbor.

— **Družba sv. Cirila in Metoda** je prejela od tvrde Iv. Perdan v Ljubljani znesek 10.000 K, kot delni prispevek od družbenih vzgajalcev za leto 1921. Slovenici kupite edinole družbine vzgajalce! — Osobje obratnega ravnanstva južne žel. je poklonilo družbi zbirko 242 K — nabrano mesto venca pok. ge. Brunnovi. — Podružnica v Št. Rupertu je nakazala 200 K, katere je daroval g. Makso Kovačič, nadučitelj pri Sv. Križu pri Litiji na predvečer svoje poroke. Vsem darovalcem iskrena hvala!

— **Darilo.** Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani je darovala K 1000.— (tisoč) v podporini sklad »Društva slovenskih lep-slovcev«. Iskrena hvala! D. S. L.

— **Pozor na mesarja iz Celja!** Po deželni hodi 30—35 let stari moški, močne postave, debelega rdečega obraza, rujavih brk in ostroostrižene brade, se izdaja za mesarja in gostilničarja iz Celja, češ, da kupuje živino, pri tem pa išče le prilike za tatvine. Tega moža iščejo oblasti v Celju zaradi hudodelstva tatvine in posilstva nad nekdo vinikarju v Petrovčah.

— **V Rogaski Stajni** je bil nastavljen pri ravnanstvu za ekonomo 42 letni Karl Domačnik iz Slivnice pri Mariboru. Nedavno pa je ogošilni ravnanstvo za 6000 kron in pobegnil.

— **Podružnica »Zveze Jug. želez. na Raketi«** priredila s sodelovanjem J. M. v nedeljo dne 5. t. m. popoldan veliko vrtno veselico v parku g. Lavriča. Na programu: Koncert Z. J. Z., petje, srečolov. šaljiva

pošta, ameriška ženitev. Komur le kolikaj dopušča čas, naj ne pozabi ugodne prilike, posetiti osvobodene brate in sestre ter pokaže s tem, da mu gori srce tudi za onkraj meje zaslužene brate.

— **Izgnan** je za vedno iz naše države poljski državljan Henrik Grossenberg, ker se je posluževal ponarejenih osebnih listin ter si nadeval tuja imena.

Ljubljana.

Prva seja novoizvoljenega ljubljanskega občinskega sveta se vrši v sredo, 8. t. m. ob 5. popoldne v mestni dvorani. Na dnevnem redu je volitev župana in podžupana. Sejo je sklical in jo bo vodil kot najstarejši odbornik g. Janko Jeglič, pristaša SLS.

— **Darujte za dečji dan!** S skromno prireditvijo nastopi Ljubljana ob priliki dečjega dneva v nedeljo, 5. junija samo s cvetličnim dnevom in prodajo znakov in odkupnic. Zato pa pričakujemo, da bo občinstvo v polni meri pokazalo razumevanje za to prireditev in kupilo vse cvetke in znake brez vsakega prigovaranja in brez velike reklame. Tako olajša tudi gospod in gospodičnam, ki bodo na poziv »Kola jugoslovanskih sester požrtvovalno sodelovale pri prodaji, njihovo delo, znaki in odkupnice so lepo izdelani in se bodo prodajali po pol dinarja, en dinar, dva dinarja in odkupnice po pet dinarjev. Naj ne bo v nedeljo nikogar, ki ne bi imel znaka »dečjega dneva«.

— **Ustavite se v nedeljo pred Slonom, Evropo, Zvezdo, Prešernovim in Trubarjevim spomenikom,** pred stolno, šentjakobsko, trnovsko in šentpetersko cerkvijo, na oglu Rimske in Blewisoje ceste, v Spodnji Šiški pred cerkvijo in na južnem kolodvoru, kjer bodo na prodaj znaki in odkupnice za dečji dan. Naj ne gre nihče mimo teh prostorov, ne da bi položil za revno ljubljansko dečo po dnevnih zavetliških svojega prispevka. Od uspeha dečjega dneva je odvisen nadaljni obstoj dnevnih zavetlišk. Sramotno bi bilo za Ljubljano, ako bi morali ob koncu šolskega leta zatvoriti to velevažno socialno napravo, kjer se deca obvaruje pogubnega vpliva ceste. Pomislite, da ogroža le neznatno število pokvarjenih dece vso ostalo dečo. Obvarujmo svojo dečo s tem, da zaščitimo tujo dečo.

— **Predavanje o 7. vseslovenskem zletu v Pragi,** ki ga je priredil konzulat Češko-slovaškega predsedništva v Mestnem domu, je bilo dobro obiskano ter je bilo res zanimivo in poučno. Konzul dr. Beneš je v pozdravnem govoru naglašal gospodarsko in kulturno vzajemnost med Čehoslovaki in Jugoslovani. Predavanje samo je imel prof. Pestotnik na podlagi 70 sklopičnih slik. Predavanje je posetil med drugim tudi general Maister. — Prihodnje predavanje bo v torek dne 7. t. m. ob 8. zvečer v Mestnem domu. Predavanje bo pojasnjevalo 90 slik. Obiskovalci zadnjega predavanja so vstopnine prosti.

— **Stanovanjski najemniki.** Odbor društva stanovanjskih najemnikov za Slovenijo obdržava svoje redne seje vsako sredo ob 8. uri zvečer v mali dvorani mestnega magistrata. Ker so bo v prihodnjih sejah obravnavalo podrobno o organizaciji zapuščene sistema, se pozivljajo najemniki, da se udeležijo teh sej v največjem številu. — Odbor.

— **Sleparka.** K neki stranki v Ljubljani je prišla velika, močna ženska, stara okrog 24 let, se izdala za Berto Milavo iz Postojne ter izdala gospodinjico hčerino obleko, češ, da prinese za to blaga. Po odhodu je gospodinja opazila, da ji manjka tudi usnjata torbica s približno 100 K. — Teden pozneje so to žensko videli priti v Ljubljano s tržaskim vlakom, a se je na kolodvoru skrila. Potrpežbe so dogale, da je napovedano ime izmišljeno. Brezdomno se potika ta ženska še po Ljubljani ter slepari. Spoznati jo je lahko po veliki brazgotini ob desnem očesu.

— **Mestna zastavilnica** ima tomesčno dražbo dne 9. t. m. ob 3. popoldne. — **Koncert v hotelu Tivoli.** V soboto 4. t. m. od 16 do pol 20., v nedeljo 5. t. m. od 10 do 13. ure.

Maribor.

— **Železniški promet Spilje** — Radgona — Ljutomer. Kakor je znano, bi se bil moral v smislu dogovora med našo in avstrijsko žel. upravo s 1. t. m. pričeti naš žel. promet preko Spilje z Radgono in Ljutomerom. Vsled grozljivega ponašanja obojenih avstrijskih kmetov, ki so izjavili, da našega prometa ne bodo pripustili, pa se je morala izvedba dogovora časno preložiti. S tem odpade seveda tudi kompenzacijskim potom dovoljen promet med Gradcem in Celovcem preko Maribora.

— **Vse za županski stolec!** V komunističnem gnezdu Studenci pri Mariboru je bil izvoljen za župana komunist Kalloch. Ker se pa možakar boji, da višja oblast ne bi potrdila njegove izvolitve, dočim mu ptuški slučaj obuja večje nade za županski stolec, se je najbrže po nasvetu komunista podžupana Nachtigalla kar čez noč prelevil v soc. demokrata ter pošilja tozadevne iz-

jave tudi v javnost. Dostavlja celo, da je bil vedno zaveden Slovenec. Kdor pa pozna Kalloha, ga ta udanostna izjava ne more prevarati, tudi ako jo čita v slovenskem listu.

Dr. Pavel Turner, znani rodoljub in mecen, je nevarno zbolel. Zadel ga je kap ter se je bati katastrofe.

— **Omitjena carinska revizija.** Novi sistem carinske revizije, ki se je s 1. t. m. uvedel na tukajšnjem gl. kolodvoru s tem, da se opravila revizija sedaj v vlakih, vpliva zelo blagodejno na promet, ki se more odlej zopet redno in brez zakasnitev vršiti.

— **Vmešavanje v orožniško poslovanje.** Milijonar Herman Berg, tovarnar v Mariboru, se je med nekim orožniškim poslovanjem v Limbušu zgrajal nad orožniki z besedami: »Tu delate take komedije zaradi ene puške, v mestu pa smo Nemci brez vsake zaščite. Razbijajo se nam šipe, kradejo in ropajo, a orožništvo in policija mirno gledate in se smejete. Ti prokleti »pfifi« so nahujskali ljudi, da nam vse poropajo. Prej smo se dobro razumeli s Slovenci, a sedaj, ko so prišli ti »čiči« v Mariboru na površje, ni več miru. Berg je bil obsojen na 5000 K globe. — Istotako je bil trgovec Fr. Korošec iz Gor. Radgone zaradi vmešavanja v uradno poslovanje obsojen na globo 1000 K in 3 dnevi zapor.

— **»Toaleti« na glavnem kolodvoru** je še vedno zaprta. Ali le za parado ali za potnik?

— **Še vedno spominjati spomni na polpreteklo dobo.** Kogar pelje pot mimo naših topniških vojašnic, lahko opazuje, da so sicer izginile početnice starega avstrijskega trinoza, da pa se ni smatralo za potrebno, da bi se nad njimi odstranile tudi kroma, ki je dičila propadlo dinastijo. Še slabše pa je na našem državnem mostu, kjer se nahaja ob straneh s krono in začelnicami veliki veliki FJL, skrbno ohranjeno viden spomin vklešan spomin na vladarsko dobo starega kralovstva. Mislimo, da nam ne čut pletete, ne čut hvaležnosti ne more narekovati, da bi ne dosledno in iztrebljivali vse, kar po nepotrebnem nekaterim starokopitnejem izvajalja usmev zadovoljnosti in morda pomilovanja nad našo čudno popustljivostjo. Revolucija zahteva pač več doslednosti v preobrazbi.

— **»Jadrani«** primorsko pevsko društvo priredi v soboto v Nar. domu družabni večer s prosto vstopnico.

— **Občni zbor mariborske podružnice sv. Cirila in Metoda** se vrši dne 9. t. m. ob 8. zvečer v Narodnem domu. Dne 3. julija pa se priredi v korist družbe cvetlični dan.

— **Neurje.** V večeršnjih jutranjih urah je divjala nad Mariborom in okolico neobičajno huda nevihta s silnim grmenjem, treskanjem in nalivi. Ni še znano, ali je povzročila tudi kako škodo. Čez dan se je na vo pojavila vročina, kakršne letos še ni bilo.

— **Stari grešnici** 45 letna zasebnica Marija Neubauer, stanujoča v Tkalski ul. 9 in 39 letna brezposelna služkinja Marija Hodaček, obe iz ptujske okolice, sta bili aretirani zaradi usnjate denarnice z vsebino 500 K, s katero sta oškodovali 61 letno slepo Marijo Ognez.

— **Važno za lastnike.** Urarski pomočnik Teodor Preiss, ki je umrl počitkom marca 1919. l., je zapustil večje število ur, ki jih je imel v popravilu. Lastniki teh se naj zglase pri okr. sodišču v Mariboru soba št. 8, kjer se nahajajo v shrambi.

Celje.

— **Novo važno gospodarsko podjetje v Celju.** 28. maja se je ustanovila v Celju temeljno glavnic po 3.000.000 — delniška družba pod imenom »Javno skladišče in prevozna družba d. d. v Celju«. Namen družbe je, oskrbeti Glavni carinarni v Celju primerne pisarniške skladiščne prostore, kakor tudi potrebna stanovanja za nastavitelce. Nadaljnji družbin namen je carinsko posredovanje pri ocarinjenju carini podvržene blaga, vskladiščenje ocarinjenih robe ter v zvezi s tem spedijski obrat. Predsednik upravnega sveta je trgovec R. Stermecki.

— **Koncert violinskega virtuza V. Burmestra** se vrši v soboto 4. t. m. ob 20. uri v mali dvorani »Uniona« in ne jutri v nedeljo 5. jun., kakor je bilo prvotno lavljeno.

— **Avtomobilna zveza Celje-Doberna** se je otvorila s 1. junijem. V Celju stoji avtomobil ob prihodu vlakov pred kolodvorom.

— **Cene mesa v Celju zvišane.** Od 31. maja naprej so v Celju veljavne sledeče cene za meso: goveje boljše 38 K, slabše 36 K; telečje 38 in 40 K; svinjsko 40 K. — V Mariboru stane goveje meso boljše 30 kron, slabše 28 K. Pri nas v Celju pa so torej cene višje za 12 kron pri raznih vrstah mesa. Razlika v teh dveh mestih je pa ta, da je Maribor v II. draginjskem razredu, Celje pa v III. nižjem draginjskem razredu.

— **Dečji dan.** Ob priliki dečjega dneva v nedeljo 5. junija se vrši v Celju popoldne cvetlični dan, zvečer pa zabavni večer v Nar. domu, o katerem smo že natančneje poročali.

— **V celjsko javno bolnico** so pripeljali iz Velenja rudarja Ivana Javornika, ki je težko ponesrečen. Sesrla se je nanj skala premoza. Neki drugi rudar je bil pri nesreči lahko poškodovan.

— **»Diana«, kopeliška reg. zadruga** z v. zavezo na Bregu pri Celju ima svoj občni zbor 13. jun. ob 6. uri zvečer v celjski Pajojlinici.

— **Predsednikom** izvoljen je bil na zadnjem občnem zboru Splošne organizacije vojaš. in. idov, poverjenstvo v Celju, g. Finžger Viktorav, dozdajni predsednik.

— **Umrli** je v celjski javni bolnici g. Karl Janič, posestnik in gostilničar v Žalcu v starosti 48 let.

Koroške.

— **Iz mežiške doline.** S pravo nasladi smo čitali, kako je naš vrli poslanec Brandner pokazal v Beogradu v prvi luči protidomovinsko delovanje socijalnih demokratov. Njih načelniku Tonetu Kristanu se je pokadilo pod nos. Prav mu bodi! Koroški socijalni demokratje so bili prava nesreča za našo narodno stvar. Socijalni demokratje v obeh conah, po svoji krvi skoraj samo Slovenci, niso bili to, kar so nemški in italijanski socijalni demokratje. Ti so v prvi vrsti Nemci oziroma Italijani in šele potem socialisti. Zadnji čas je marsikateri tak slepec izpregledal, žal, da prepozno. Veseli nas na le, da se narodni socializem tako razširja. Dokler se bo koroški Slovenec čutil Slovenca, dotle ni še zapisan narodni smrti!

POROTNE OBRAVNAVE.

Tatvina.

— **Dne 20. nov. l. l.** je ukradel v Škofji Loki Strigile Franc trgovcu Josipu Deisnbergerju en zaboj vžigalce vrednih 4800 K in trgovcu Komotarju 4 vreče pšenice vredne 2600 kron. Stigile je tatvino priznal. Porotniki so vprašanje krivde potrdili. Sodišče je obsodilo Stiglica na 1 leto težke ječe.

Zaklad v hlevu.

— **Dva brata,** mlada dečka, Gabrijel in Stanislav iz Zagorice sta našla v nekem hlevu 3 zaboje, 2 kovčka raznega blaga, perila, kuhinjske posode, puške in patroni, fotografski aparat, jedilno orodje in en šivalni stroj. Zmaknila sta najprej puško in patroni. Nato pa sta začela polagoma nositi domov tudi druge predmete, katere sta varno zakrila pred očetom. Predmeti so bili last nekega odseljenega gozdarja, in so bili shranjeni na Bledu v dotičnem hlevu. Obtožbenca sta bila uverjena, da je to pozabljeno blago od kakega bivšega nemškega častnika, ki je pobegnil po preobratu. Tatvino so odkrili v Ljubljani, kjer je prevzela lastnica na Bledu poslano kovčko in zaboje. Blago, katero cenijo preko 20 tisoč kron so dobili skoro vse pri hišni preiskavi in ga je lastnica dobila nazaj. Porotniki so vprašanje krivde pri starejšem bratu Gabrijelu soglasno potrdili, pri mlajšem Stanislavu pa soglasno zanikali. Na podlagi tega pravorekja je bil obsojen Gabrijel na eno leto težke ječe, Stanislav pa je bil oproščen.

UKRADEN DINAMO.

— **Koncem januarja** je prišel Pavel Ambrožič, pekovski pomočnik na Bledu, iz Radovljice in povedal, da je zvedel v neki gostilni, da se vojaški predmeti, ki leže po raznih težko dostopnih krajih, smejo pobrati in vporabiti. V Ukancih pri Bahinjskem jezeru je pa ležal dinamo motor, katerega pa je že prevzela v last gospodarska komisija za stvarno demobilizacijo. Ta dinamo so šli iskat in ga pripeljali v Bohinjsko Bistrico današnji obtoženci. Vozili so ga v temni noči v snegu in ga postavili na Ambrožičevo dvorišče. Iz kupnine so hoteli nagraditi udeležence primer-no po delu in udeležbi. Toda predno so motor prodali, je zvedelo zanj orožništvo. Motor, katerega cenijo na 20.000, je bil zaplenjen, obtoženci, katerih je sedem, pa sede danes pred poroto. Zagovarjajo se s tem, da so ravnali v prepričanju, da je dinamo zapuščen in brez lastnika in da ga smejo, če ne upotrebiti, pa prodati, ker je boljše, da pride v obrat, kot pa da bi se popolnoma pokvaril v raztrgani baraki.

— **Obraavnava** je bila mestoma jako živahna, osobito ko se je govorilo o raznem demobilizacijskem blagu, ki se še danes valja po različnih krajih in se uničuje. — Sodišče je stavilo porotnikom 7 vprašanj. — Porotniki so vsa vprašanja soglasno zanikali, s čemur so bili vsi obtoženci oprošteni.

AMERIŠKE NOVICE.

— **Tako se pobija draginja mesa** v Milwaukee so vse gospodinjice prisegle, da tri dni v tednu ne bodo kupovale in kuhale mesa, da na ta način prisilijo mesarje znižati pretirane cene.

— **Narodno igro »Martin Krpan«** uprizarjajo na slov. ljudskih odrih v Ameriki. Kdo je igro priredil ni znano.

— **Zaradi kuhanja,** prodajanja in uživanja alkoholnih pijač je kaznovanih razmeroma mnogo naših rojakov. V Milwaukee so imeli dva meseca v ječi Petra Stojanovića, ker ni mogel plačati globo 200 dol., ki so mu jih naložili zato, ker so dobili pri njem kotel za kuhanje žganja. Končno pa so ga le zpusili, ker se državi ni izplačalo ga še dalje rediti. — Gostilničar L. Bric je moral plačati 500 dolarjev, ker so našli v njegovih prodajalni opojne pijače. — V Great Falls je bil rojak Klanšek obsojen na 2 in pol

meseca ječe, ker je kršil »suho postavo«. Vsled nezadostne in slabe hrane pa je v ječi umrl.

Sokolstvo.

— **Sok. župa Ljubljana I** se udeleži otvoritve Sok. doma na Viču. Zbirališče v nedeljo ob pol 8. pred Nar. domom. Društva Sokol I, Sokol II, Moste, Štepanja vas, Polje, Ježica.

— **Sokol II v Ljubljani** se udeleži otvoritve sokolskega doma na Viču korporativno. Zbiramo se ob 7 zjutraj na realki. Pozivljamo k polnoštevni udeležbi.

— **Župni zlet župe Ljubljana I** se vrši dne 31. julija t. l. v Ljubljani pri Sokolu II, nakar opozarjamo bratska društva.

Sport in turistika.

— **Javna telovadba srednješolske in meščanskošolske mladine.** V nedeljo dne 5. t. m. ob pol 4. bo nastopila naša mladina ljubljanskih srednjih in meščanskih šol na Planirju v Štepanji vasi. Pokazati hoče javnosti, kako se goje po naših šolah telesne vaje, obenem pa bo dijaštvo podprlo z javno telovadbo tudi svoja podporná društva, katrim je namenjen čisti dohodek prireditve. Nastopili bodo ločeno učenci nižjih razredov z vajami s palicami, učenci višjih razredov s prostimi vajami in učenke s prostimi vajami. Orodna telovadba se vrši v dveh oddelkih za manjšo in večjo dijak. Učenke in učenci nižjih razredov pa bodo nastopili tudi s telovadnimi igrami. Proste vaje in vaje s palicami spremlja vojaška godba dravske divizije pod vodstvom g. kapelnika dr. J. Čerina. — **Vstopnina:** sedeži na tribuni po 7 din., sedeži ob telovadišču po 4 din., stoječe po 2 din., dijaško stoječe po 1 din. Predprodajo vstopnic je prevzela knjigarna L. Schventer v Prešernovi ulici.

— **Na Golico!** Prijatelje planin opozarjamo, da ste obedve koči na Golici, tako spodnja »Jesenška« kot zgornja »Kadlinski« na vrhu Golice 1835 m povsem dobro oskrbovani in je možno v obeh prenočevati. — **Govorice** torej: češ, da Kadlinskova koč na vrhu ni še založena z vsem potrebnim, so povsem neosnovane. Ob tej priliki opozarjamo tudi, da je flora ključavnice (narcise) dospela do vrha in naj se požuri, kdor ni imel še prilike občudovati te prirodne znamenitosti!

POJASNILO!

— **Zadnji teden** je prinesla Jugoslavija sledeči dopis: Radi brezposelnosti sta bili aretirani — in 29 letna služkinja Magdalena Skralovnik iz Sv. Lovrenca pri Mariboru. Podpisana izjavim, da nisem z imenovano ne v sordou ter jo ne poznam, da jaz nisem imela nikdar s sodnijo kaj opraviti in da sem že od 2. decembra 1920 neprenehoma v Laškem pri gospe Haas zaposlena. Istega gospoda pa, ki mi je poslal iz Kaple pri Mariboru sramotilni dopis, pa pozivam, da se v bodoče o nedoči na napadenem človeku prepriča, predno izreka tako sramotnja. Znanci iz Maribora in Sv. Lovrenca naj vzamejo to v vednost.

V Laškem, dne 1. junija 1921.

Magdalena Skralovnik, natakarica.

ZA ZGRADBO SOKOLSKEGA DOMA V NOvem MESTU.

— **Ministrstvo poljoprivrede** i vode je dovolilo efektno loterijo v korist zgradbe »Sokol. doma« v Novem mestu pod pokroviteljstvom »Mestne hranilnice«. Loterija obsega 200.000 srečk a 1 dinar z 1297 dobitek v skupni vrednosti 212.500 K, glavna dobitelica v gotovini 60.000 K. Zrebanje se vrši 2. julija t. l. ob 18 uri pod državnim nadzorstvom v dvorani mestnega magistrata novomeškega. Pozivljamo vse »Sokole« in prijatelje Sokolstva, da pridno segajo po teh srečkah, ki jih oddaja vsako Sokolsko društvo, vsaka narodna trgovina, razni denarni zavodi in ki se dobivajo na zahtovo direktno pri Mestni hranilnici v Novem mestu. Upravni svet efektne loterije.

Drobiž.

— **Številke govore.** Oddelek državnega zaklada v Washingtonu je izdal koncem minulega leta poročilo o davkih, plačanih leta 1919 za luksuzne predmete. Za lepoto, puder in druge kozmetične priprave so izdale Američanke imenovano leto 750 milijonov dolarjev, moški za tobak in smetke 1 milijardo 310 milijonov, od katerih odpade na same cigarete 800 milijonov dolarjev. Vsega skupaj so potratili moški in ženske za razkošne predmete 22 milijard 700 milijonov dolarjev. Za dragulje so potrošili 500 milijonov dolarjev, za bombončke 100 milijonov, za sodavico in druge brezalkoholne pijače, tako imenovani »soft drink« 350 milijonov, za kožuhovino 300 milijonov, za fonograme in pianine 250 milijonov, za avtomobile 2 milijardi, za prežvekovalni gum 50 milijonov, za vožnje in veselice 3 milijarde, za lupsuzne jedi 5 milijard, za luksuzne predmete 3 milijarde, za toaletno milo 400 milijonov, za prežvekovalni in za tobak za nos 800 milijonov, za slađolod 25 milijonov, za luksuzno pecivo 350 milijonov dolarjev. Koliko bede in po-manjkanja bi se s tem ogromnim denarjem zmanjšalo!

A. K. Green:
Nevestina skrivnost.
(Dalje.)

Pri besedi »talente« se je Kameron zadal spomnil, kolikokrat se je Genovefa (tako jo je imenoval še vedno) rhanila peti ali zaigrati na klavir, sklicujoč se bodisi na svoj večni revmatizem, bodisi na druge izgovore. Spomnil se je, da ji je bil poročni prstan prevelik, da se je vedla proti gospodu in gospe Grotorexovi parkrat povsem kakor tujka, in še sto drugih velikih in majhnih dogodkov, ki prej ni toliko gledal nanje. Temu pa se je pridružila še zavest, da je gorelo ženino srce le zani, z vsem ržom prve in edine ljubezni. Kako bi bilo to mogoče pri Genovefi, ki je nosila v duši tik do poroke sliki drugega moža? In vendar — v glavi se mu je zvrtilo od misli, da bi bil res utegnil poročiti ženo, ki mu je bila čisto neznana, tujko, kateri ni dvoril nikoli, niti se ni zanj potegoval. —

Kaj ne, težko vam je odgovoriti na moje vprašanje? je rekel nadzornik z odkritosrčnim sočutjem.

Ne le težko, ampak nemogoče. Kadar bo Genovefi — moji ženi — toliko bolj, da je s tem ne spravim več v nevarnost, zadam to vprašanje ni, in ona mi pove resnico.

Mislite? — Da, to bi morda zadoščalo, ako bi šlo zgolj za vaše osebno zadoščenje. Ali policija — ne vem, če bo zadovoljna, da bi se rešila stvar tako kratkim potom.

Niti tedaj ne, ako moja žena prizna, da je Mildred Farley.

Niti tedaj. Lahko bi bila zgolj zvijača, s katero bi se hotela rešiti Genovefa Grotorexova iz dvojnega položaja. S tem, kar se je upala storiti ta ženska — pa naj bo Genovefa ali Mildred — je prekoračila mejo, do katere je bilo moči verjeti ujeni lastni besedi.

Kameron mu je natihem pritrdil. Kaj mislite storiti? je vprašal s strahom in tesnobo.

Pozabili ste, je resno odgovoril nadzornik, da mora doktor Molesworth vedeti, čigavo truplo je odneljal v svojem vozu.

Da, je vzklil Kameron ter skočil strastno na noze. Molesworth naj pove; pojdiva k njemu! — Toda zdrnil se je in prebledel. Molesworth si je naložil za mojo sedanjost

ženo tako velike žrtve — je rekel z očividnim dvomom; težko si mislim, da naj bi bilo vse to zaradi Mildred Farleyeve. Ali ni mnogo verjetneje, da je kljuboval nevarnosti iz sočutja z Genovefo Grotorexovo in je le zanj tvegaj svojo lastno varnost in notranji mir?

Nadzornik je zmalal z glavo. To se mi sploh ne zdi verjetno. Pomislite, da ga je bila ukanila za njegove upe in pobegnula pred njim, da bi se poročila z drugim! In ne glede na to — dostikrat žrtvuje človek prijateljstvu več nego ljubezni.

Viedli ste g. aln govorili z njim — ali vam je morda priznal?

Ne; doktor Molesworthi snoči ni odgovarjal na moja vprašanja. Poznalo se mu je, da je bolan — zelo bolan.

Kameron se je spomnil, kako globoko bolesten je bil prijatelj zadnji pogled. Iz obzirnosti do njega je bil gotovo utajil znamenja bližajoče se bolezn.

Tisti padev v mrzlo vodo, je povzel nadzornik, in vse druge težave in napor, ki sta jih morala prebiti, so pač omajale njegovo zdravje. Vseeno pa bi se rad prepričal, ali se ne dela boljše, nego je, da bi se s tem odtegnil zaslišbi. Morda me izvolite spremiti k njemu?

To je bila Kameronova najgornejša želja. Molesworth je bil ves njegov up; on edini mu je mogel dati gotovost, od katere je zdaj zaviselo vse. In tako se je rade volje odpravil z nadzornikom h gospe Olneyevi.

Novica, ki ju je čakala tam, pa je padla nanja kakor strela iz neba. Njegovo stanje se je od davi zelo poslabšalo, je rekla služkinja in zdravnik, ki smo ga poklicali v naglici, pravi, da ne bo učal večera.

Ta vest je navdala Kameron s tako silno boljo, da je kar omahnil v prvem trenutku; kakor pijan se je opotekel proti vratom Molesworthove sobe. Na pragu je srečal gospo Olneyevo.

Stopite noter, je vzklila; vprašal je po vas in vso noč je klical vaše ime. Zdaj je tako bolan, da ne spozna nikogar. Kdo bi bil mislil, da se vrne samo umreti!

V nemem obupu je stopil Kameron k bolnikovi posteli. O Bog! Ali je bil to tisti, s katerim sta se bila včeraj razstala? Jedva je verjel svojim očem; ne, tega ni mogel razumeti... Molče je strmel v umirajočega tovariša, s katerim so padali vsi njegovi upi v grob.

Težko vnetje pluć, je šepnil tih glas zraven njega. Zavest se morda še vrne, a kvečjemu za nekaj minut. Niti njegova lastna umetnost ga ne bi mogla rešiti; upam, da mi pridrte, gospod kolega. Žila — vročina —

Kameron je bil kakor slep in gluhi; vedel ni niti, kdo ž njim govori.

Julij, je šepnil, ali me ne poznaš? Valter Kameron je pri tebi.

Toda bolnik ni slišal njegovega proščega klica; nemirno je obračal vročice oči, okolice pa ni razločil.

Zapuša nas na veke, je vzklil Kameron v svoji grenki boli, in skrivnost, ki jo hrani v sebi, je za nas izgubljena. Dokler je še duša v njem, se ne premakne od njegove postelje. Ako hočete ostati z mano tukaj?

Gryce je tu, je odgovoril nadzornik. Vso noč se ni genil od bolnika.

Doktor je hitel k telefonu povprašat, kako je doma, in je izvedel, da se ženino stanje ni izpremenilo. Ukazal je, naj ga obvestijo takoj, kakor hitro bi se osvestila; nato se je vrnil k Molesworthu.

Ne pozna vas, je šepnila gospa Olneyeva, in vendar se zdi mirnejši, ako ste vi pri njem. Slišite, spet vas kliče po imenu.

»Valter — Valter Kameron,« se je čulo iz bolnikovih ust. Ta žalobni glas je prešinil doktorjevo srce kakor meč, in oči so se mu zalile s solzami, ki mu jih lastno težko gorje ne bi bilo moglo izžeti.

Tako je minilo več tesnobnih ur; mahoma pa je nastopila sprememba. Umirajoči je pogledal kviku, spoznal Kameron in globoko zavzdihnil. Doktor se je sklonil čezenj:

Ali mi imaš kaj povedati, Julij? je šepnil. Reci besedo, in hvaležen ti bom na vekomaj. Katera obeh sestra je moja žena? Odgovori mi, prijatelj dragi, potem te ne vprašam ničesar več.

Bolnik je odprl ustnice, kakor bi hotel govoriti, a ni mogel daviti glasu.

O Bog, je zaječal Kameron v svojem obupu, ali naj ga vidim umreti, ne da bi slišal rešilno besedo? Julij, toliko moči imaš gotovo, da se moreš geniti. Ako sem poročil Genovefo Grotorexovo, vzdigni desno roko.

Roka se ni genila. Ako Mildred Farleyeva, vzdigni levo.

Tudi levica je obležala mirno. Ali ne moreš povedati, je vzklil Kameron z divjo boleščjo, ali mar ne moreš? Rekel si, da me ljubiš — jokaži mi zdaj!

Toda umirajoči se ni premaknil; le iz njegovih oči se je utrlil pogled, poln genjivega koprnenja. Tedaj se je doktor odrekel jalovemu prizadevanju; zavrnil je vse sebične misli, sklonil se k prijatelju ter s svetim strahom in globoko nežnostjo poljubil čelo, ki ga je že obilval mrzli smrtni znoj.

Zarek neizrekive radosti se je razlil po spremenjenem obličju; roka, ki se prej ni hotela geniti, se je zdaj iztegnila proti Valterju in rahlo stisnila njegovo desnico.

Kameron je pokleknil k postelji ter šepnil Molesworthu v uho: Davi je Brigita Halloranova dvikrat vstala in hodila brez tuje pomoči. Vsa slava njenega ozdravljenja gre tebi.

Na bledih ustnicah umirajočega je zaigral blažen smehljaj; še kratak, hvaležen pogled, in globoke, skrivnostne oči so se zaprle na veke.

Mali oglasi.

Proda se:

DRAŽBA POHIŠTVA

se vrši v soboto dne 4. t. m. ob 10. uri dopoldne v skladišču »Balkan«, Dunajska cesta 33.

KOPALNA BANJA

za ležati, nova, se proda. Cena 1400 K. A. Kovačič, tvornica pečl, Viš. 959

DRAGOCENA NAKITJA

različna, (deset komadov) se prodajo za 150.000 dinarov, toda le skupno. Pojasnila daje Posolilnica v Radovljici. 960

PRODA SE NA JAKO PROMETNEM

kraju dobro lidoči damski česalni salon z inventarjem. Ponudbe pod »ugodnost« na upravo Jugoslavije v Mariboru. 921

3 KONJI IN ENA LEPA JAHANLA KOBILA

naprodaj po ugodni ceni. Konji so za vsako delo. Ogleda se Košenina, Kolodvorska ulica šte. 6 962

AVTOMAT

na dva valjčka se proda. Naslov v upravi Jugoslavije. 950

DVE OMARI

dvokrilni, novi, se poceni proda. Viš-Glince 269. 931

Službe:

VZGOJITELJICA

vešča slovenščine, nemščine (event. tudi drugih jezikov), glasoviranja, se sprejme pod ugodnimi pogoji takoj. Prednost imajo one, ki se razumejo nekoliko na ročna dela, šivanje in gospodinjstvo. Kje pove uprava tega lista. 955

VEČ PEČARSKIH POMOČNIKOV

sprejem. Plača po dogovoru. Nastop takoj. Anton Kovačič, pečarski mojster, Gosposvetska cesta 6, Ljubljana. 956

VEČ KLEPARSKIH POMOČNIKOV

v stalno delo z dobro plačo se sprejme pri Franjo Dolžan, Kleparstvo, Celje. 917

IZURJENO KNJIGOVODKINJO

ki je zmožna tudi slovenske in nemške korespondence, sprejme trgovsko podjetje v Ljubljani. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in zahtevo plače je poslati na poštini predal 74 pod »Knjigovodkinja«. 927

KONTORISTINJO

izvežbano za takoj sprejme Kocbek, Kranj.

ČEVLJARSKE POMOČNIKE

za izdelavo vojaških čevljev ter izdelovalce gornjih delov v večjem številu sprejme takoj »Tvorina čevljarska zadruga« v Ptuj. Plača od para (akord) po dogovoru. Vprašanja na naslov zadruga. 927

DOBRA ŠIVILJA

se sprejme za nekaj dni proti plači in hrani na dom. Poizve se pri skladiščniku tvrdke Ranzinger.

Razno:

BOLJŠI GOSPOD

Išče dobre privatne hrane v abonementu in mesečno sobo. Ponudbe pod »Soba« na upravo »Jugoslavije«. 961

DR. VIKTOR BRESKVAR

ordinira zopet Hilslerjeva ulica 7 (Gradišče) od 10—12 in od 2—3. 961

IŠČE SE SREDNJEVELIKO SUHO SKLADIŠČE V LJUBLJANI ALI ŠISKI

Cenjene ponudbe na upravo.

OPOZORILO!

Dajem cenjenim trgovcem na znanje, da oddajam čevlje po naročilu. Domače delo. Cenik se na zahtevo upošteje. Veljrych F., čevljar, Lož. 902

UNDERWOOD pisalni stroji
OPALOGRAPH razmnoževalni aparat

pisalni stroji

Zahtevajte prospekt!

Glavno zastopstvo:
THE REX CO
Ljubljana.

SOL

Lepe, bele, točene, drobne sieljanske soli vsako množino se dobi pri Leopold Grünfeld, Ljubljana, Prisojna ulica šte. 1.

Prima angleški Kristal

'Boraks'

vsaka množina se dobi po K 31—franco skladišče. — Naročila na

PROMET

tehn. industr. podjetje d. z. o. z. Ljubljana, Gradišče 9/1.

UREDNIKA

sprejme

dnevnik »JUGOSLAVIJA«.

Pismene ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja je poslati na upravo pod »Urednik«. Nastop službe in plača po dogovoru.

Lasne mrežice

enostavne in dvojne, barvo in masti za lase, sredstva za negovanje nohtov, žminke, Mastika, parumi ter prvovrstno brilno in toaletno milo priporoča

Stefan Strmolj, Ljubljana, Pod Tračico 1.

Inženier Dr. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni stavbni inženier LJUBLJANA, Hilslerjeva ulica šte. 7. Specijel. stavbeno podjetje za betonake, železobetonake in vodne zgradbe. Izraba vodnih sil.

KRONIT

najboljša cementna opeka dvojne vrste in sicer prosto ležeča pribita na late. Opeka je lahka, pa vendar odporna proti vsakemu vremenu. Priporočena za vse strehe, posebno še za kozolce in strehe, ki so izpostavljene viharjem. Priporočena nadalje cementno zidno opeko, stebre in podstave za kozolce, za vrtno ograjo, za razne okvire itd., kvadre za zidove itd. Ker so izdelki iz najboljšega dalmatinskega cementa (splitске tovarne) — je njih kakovost prvovrstna. — Dobi se v vsaki množini pri že 14let obstoju na najboljšem glasu in priznani domači Tovarni cementnih izdelkov

Jožef Rajgelj, OREHEK pri Kranju.

Odgovorni urednik Anton Pesek.

'Triglav'

sladno kavo kavine konserve s sladkorjem kavine konserve brez sladkorja marmelado nudi po najnižji dnevni ceni in v vsaki množini

Delniška družba "TRIGLAV" tovarna hrani! v Smarči p. Kamniku

Kupuje tudi tozadevne surovine.

Apretura . . . za usnje
Lak . . . za usnje
Vaselina . . . za usnje
Krema (terp.) . . . za čevlje
Voščilo . . . za parkete
Pčivilo . . . za perilo

v najboljši kvaliteti proizvaja I. Keber tvornica kem. izdelkov Tacen pri Ljubljani (Slovenija).

Otvoritveno naznanilo.

Naznanjam p. n. občinstvu, da otvorim dne 5. junija 1921 svojo

»PROMENADNO KAVARNO« v Tomšičevi ulici pod Piramido,

katero sem popolnoma renoviral in najmoderneje opremil. Moja kavarina je prva in najstarejša slovenska kavarina v Mariboru in okolici. Kavarno bom odslej sam vodil. Priporočam se vsem p. n. dosedanjim gostom in prosim vse druge za mnogoštevilen obisk. Potrudil se bom vsem zahtevam ustreči z najkvalitetnejšo postrežbo in največjo izbiro krepčil. V zalogi bom imel vedno sveže pivo in vino prvih znakov. Cene bodo zmerne. Na razpolago bodo vsi slov. časopisi in listi. Opozorjam konečno na prekrasen vrt.

Z odličnim spoštovanjem

Alejo Lešnik, kavarinar.

Tovarna olja in firneža

Zabret & Komp.

Britof pri Kranju (Slov.)

Skladišče: Beograd. Skladišče: Novisad.

Proizvaja jedilno laneno olje, tehnično laneno olje, prima laneni firnež, lanene tropine in druge vrste oljnatih izdelkov.

Brzojavi: ZABRET, KRANJ.

Spedijska tvrdka

LUDOVIK ŠEVAR vd. na RAKEKU

oskrbuje točno, najhitreje vse v spedijsko stroko spadajoče posle, tudi oceanjenjenje.

Prostovoljna javna dražba.

V nedeljo, dne 5. junija ob 3. uri popoldne se vrši na Vrhnikih v gostilni »Pri črnem orlu« prostovoljna dražba 1 par dobrih konj in sicer 1 konj angleške pasme za ježo in hitro vožnjo, ena kobila, dalje par vozov in različne konjske opreme.

KOKSA

2000 vagonov po zelo ugodni ceni franko Moravska Ostrava se takoj proda. Vprašanja pod šifro »Koks« na upravo lista.

Tračnice

za poljsko železnico, notranja luč 60 cm kupim vsako množino. — Ponudbe pod »Tračnice« na upravo lista.

PREMOG

prvovrsten, spodnještajerski primeren za industrije in domačo porabo dobavlja na vagone, kosovec, orehovec ali zdrob, po dnevni ceni, vsako množino. Ponudbe pod »Premog« na upravo lista.

Zdravilna zelišča, lubje, korenine,

kot lipovo cvetje, bezgovo cvetje, tršljikovo lubje, borovnice, i. t. d. KUPUJEMO PO NAJVIŠJIM DNEVNIM CENAM. Natančna navodila o ravnanju z zdravilnimi zelišči brezplačno na razpolago. Iščemo agilne zastopnike za vsaki večji kraj Slovenije. — Ponudbe na »HERBA« zadruga za izkoriščanje zdravilnih zelišč z o. z. v Zagrebu, Palmotičeva ulica 10.